پەتای شیعر … بەختیار محەمەد

- دوو حەفتەیەك بەر لە ئەمڕۆ، كاك ئازاد عەبدولواحیدی سەرنووسەری گۆڤاری ڕامان بە تەلەفۆن پەیوەندی پێوە كردم، كە من ماوەیەكە بابەتیان (نووسینیان نەك شیعر) بۆ نانێرم. لەم چوارچێوەیەدا ئەو قسەی لەسەر شیعر كرد (كە منیش لەمێژە دوو دەقی شیعرییم بۆ ناردوون و تا ئێستا بڵاویان نەكردووەتەوە و پێشناچێ بڵاوی بكەنەوە؛ ئەمە یەكەمجاریشمە شیعر بۆ ڕامان بنێرم)؛ تێبینی و سەرنجی ڕاست و جوانی خۆی لەسەر بڵاوبوونەوەی پەتای شیعر لە ژیانی ڕۆشنبیریی ئێمەدا بۆم باس كرد، كە چۆن ئەوان لە گۆڤارەكەشیان موعاناتی تووشبوون بەم پەتایەیان هەیە؛ بێ گومان ئەو (منیش لەگەڵ ئەو) خۆی لە خۆیدا ڕەخنەی لە شیعر نییە وەك ژانرێكی ئەدەبی (هەرچەندە ئێستا ئەم ژانرە لەسەر ئاستی جیهانیشدا گرفتی خۆی هەیە)، بەڵكو ڕەخنە و سەرنجی ئەو لەسەر پەتای میعری كوردییە.

منیش لە زووەوە هەمان ڕای ئەوم هەیە: بەڕاستی بڵاوبوونەوەی ترسناكی پەتای میعر گەیشتووەتە ئەو ئاستە و وای لێهاتووە، كە بڵێین ئەم دیاردەیە دەلالەت لە هیچ ناكا جگە لە هەژاری و بێ دەسەڵاتی دنیای ڕۆشنبیریی ئێمە نەبێ. واتە لەم سەردەمی پێشكەوتنی عەولمەیەدا بە زمانی شیعر (میعر) نەبێ ناتوانێ بدوێ و بوونی مرۆیی (ئیستاتیكی و مەعریفی) ئێمە دەربڕێ.

- چەند ڕۆژێك بەر لە ئەمڕۆ بەڕێكەوت دیتم، كە لە كەناڵی تەلەڤزیۆنی قەڵات مەراسیمی پێشكەشكردنی كتێبی دە شاعیر، كە هەر یەكەیان دەقێكی خۆی خوێندەوە پێشكەشكرا: بەڕاستی گاڵتەجاڕییەكی گەورە بوو! جگە لە دەقی یەكێكیان نەبێ، كە دەقێك بوو هەندێك بە وێنە و زمانێكی تازە و جیاواز نووسرابوو، هەموو ئەوانی دیكە پەتای كوشندەی میعر بوون (خەڵكێكی زۆریشی لە ڕۆشنبیرانی میعری بۆ داوەت و بانگكرابوو)؛ ئەمەش جارێكی دیكە بۆمانی سەلماند، كە چۆن لەم ساڵانەی دوایی لە هەموو وەختێك زیاتر، دنیای ڕۆشنبیریی ئێمە دووچاری ئەم پەتایە كوشندەیە بووە. پێشدەچێ زۆربەی ئەو شاعیرانە هەر نەخوێننەوە، خۆ ئەگەر كە تا زۆرێكیش بخوێننەوە، ئەوا هەر تەنیا شیعر و دەقی ئەدەبی ئاسان بخوێننەوە.

- دوێنێ شاعیرێکی ناسراویش لە فەیسبووك وێنەی کۆمەڵێك کتێبی شیعریی هەندێك شاعیری بڵاو کردبووەوە، کە بەدیاری پێشکەشیان کردووە، ئەویش سوپاسی کردبوون…
- شاعیر و ڕەخنەگرێکیش هەیە، ماوەیەکە خەریکی نووسینی کتێبێکە لەسەر شیعری هەندێك شاعیری هاوچەرخی کورد… ئەدی کوا چیرۆك؟ کوا شانۆنامە؟ کوا گوتاری ڕەخنەیی باش؟ کوا هزر و فەلسەفە لە دنیای ڕۆشنبیریی ئێمەدا (هەڵبەت بەدەر لەو دەقە کەمانەی، کە لەم بوارەدا هەن و بەدەر لەو نووسەرە دەگمەنانەش، کە لەم بوارەدا کار دەکەن و دەنووسن)؟…
- هاشم سەڕاج، کە شاعیرێکی ناسراوە و خاوەن دەقی جوانە، کە خۆم کاتی خۆی لەسەرم نووسیوە (بڕوانە گۆڤاری ڕامان ژمارە 141)، ئێستا ڕۆژانە لە فەیسبووك زۆر شیعری (دەقی) ناشیعر بڵاو دەکاتەوە و هیچ پەیوەندییەکی ئۆرگانیکی زیندوویان بە زمان و گوتاری شیعرەوە نییە (ئەمە جگە لەوەی، کە جار جار دەقی شیعریی جوان بڵاو دەکاتەوە، بۆیە پێویستە تەنیا ئەم جۆرە دەقانە بڵاو بکاتەوە، نەك ئەو زۆری و بۆرییە، کە دەقە باشەکانیشی لێ ون دەکا).
- شیعرەکانی سەباح ڕەنجدەر لە ئینشایەکی پێ لە زەخرەفەی درێژدادڕ دەچن، کە هیچ ڕۆحی واتایان تێدا نییە. ئەو گوایا شیعری بێگەرد دەنووسێ: ئایا شیعری بێگەرد واتای چییە؟ شیعری بێگەرد ئەوەیە، کە کەس نەزانێ دەڵێی چی و بێ هیچ نیشانەیەکی خاڵبەندییش هەر ڕستە و پەیڤ و وشان بڕێسی و لە ئاکامدا بەناوی قەسیدەوە، دوو سێ لاپەڕەی ڕۆژنامەیەکمان بۆ پڕ بکەیتەوە و نەك هەر هیچ دەلالەت و واتایەکی مەعریفی قووڵمان پێ نابەخشێ، بەڵکو لە چێژی ئیستاتیکاش (کە گوایا ئەم جۆرە شیعرە لە بنەڕەتدا بۆ ئەم مەبەستە نووسراوە) بێبەشمان دەکا.

ئەمانە شیعر لە پێناو میعردا دەنووسن؛ شیعر لە پێناو وێرانکردنی شیعر و ئەدەبدا دەنووسن… ڕاستییەکەی شیعر لە ئەدەبی ئێمەدا وەك ئەنفێنزای باڵندەی لێهاتووە، کە هەموو ژیانی ڕۆشنبیریمانی گرتووەتەوە.

بێ گومان ئەوە خۆشم دەگرێتەوە، ئەگەر شیعر و دەقی لەم جۆر و لەم بابەتەم نووسیبێ.

بەختیار محەمەد.